

лово, а нѣкои емигрирали въ Ромъния и сѣ се настанили тамъ на постоянно мѣстожителство, особено въ Букурещъ. Споменитѣ въ Арбанаси за Братиано, Кантакузенъ, Бранкованъ, Жоржаки Филипеско и др. дълго време се пазѣха: като се разказваше за тѣхъ, посочваха се и тѣхнитѣ кѣщи. Азъ чувахъ за Полихронъ, че забѣгналъ отъ Арбанаси въ Карлово, гдето се е настанилъ окончателно. Излиза, че произходътъ на Евлоги Георгиевъ е отъ с. Арбанаси. Знае се, че отъ Арбанаси е фамилията Паница или, както я наричали въ Арбанаси, Купата. Знае се сѣщо, че бабата на г-жа Султана Рачо Петрова е била отъ Арбанаси и се наричала кокона Султана. Тя, като съпруга на Димитраки-бей отъ Котелъ и живуща въ Тулча, помня, че дойде съ синътъ си въ Арбанаси на гости у чича ми попъ Марина. Азъ зная много добре тѣхната кѣща, сега наречена кѣща на Констанцалията, близо до която има голѣма чешма, наречена коконската. Госпожа Султана Рачо Петрова ми обясни, че бабата на кокона Султана се наричалъ Тафрили и се билъ заселилъ въ Арбанаси отъ Испания. Сѣщата ми каза още, че правнукътъ на Тафрили, неинъ втори братовчедъ, Орестъ Тафрили, билъ професоръ археологъ въ Яшъ (Румжния). Отъ него се знае, че произходътъ на Тафрили билъ арабски, отъ испанскитѣ маври, но покрѣстени.

Въ Арбанаси е свещенодействувалъ времено Софроний Врачански и тамъ е живѣлъ сѣщо времено и Неофитъ Рилски. Кѣщата, въ която е живѣло домоцادیето на Софрония, се намира близо до църквата св. Архангелъ, на срещната страна на улицата отъ дѣсно. Споредъ разказитѣ, тази кѣща принадлежала на Стефанаки бей, близъкъ сродникъ на Софроний Врачански. По после, тази сѣщата кѣща стана притежание на известната въ Арбанаси Парашкеви Ионовца, която помня много добре, понеже се занимаваше съ лѣкуване. Тя знаеше отъ практика много лѣкарства и съ своята народна медицина на мнозина е помагала.

Както по-рано при избѣгването отъ Арбанаси на по-заможнитѣ семейства по причина на разбойническитѣ нападения отъ далиитѣ, тѣй особено следъ опустошителното нашествие на кърджалиитѣ, кѣщитѣ на забѣгналитѣ сѣ оставали безстопанствени. Поради това започнали да прииждатъ хора отъ околнитѣ села, даже отъ Балкана, и се заселвали. Тия пришелци, споредъ разказитѣ, сѣ плащали по 20—30 гроша, за да присвоятъ нѣкоя изоставена кѣща. Такива безстопанствени кѣщи азъ помня нѣколко. Това заселване на с. Арбанаси съ нови пришелци е било започнало още при нападенията на даалиитѣ, и, следователно, преди кърджалийското нашествие. Знае се, че дѣдото на Хаджи Киrolата, а именно дѣдо Руси, е билъ отъ трѣвненскитѣ села: той е родоначалникъ на фамилията Русовичъ, отъ която двама братя: Киrolа и Атанасъ живѣяха въ Арбанаси, както и сестра имъ Матрона, а други двама братя: Иларионъ и Костаки — въ Букурещъ. Нѣкои отъ новитѣ заселници въ Арбанаси отъ околнитѣ села сѣ били или като слуги или като служащи по търговскитѣ работи на арбанасчанитѣ търговци. И тия търговски служащи и даже домашни слуги съ своето трудолюбие и честностъ сѣ спечелвали до толкова довѣрието и симпатиитѣ на господаритѣ си, че ги правили свои зетѣове. За забелязване е, че новитѣ тия заселници сѣ усвоявали грѣцкия езикъ, а споредъ това, селото даже и следъ изселването на голѣма частъ отъ неговитѣ пѣрви обитатели не е изгубило характерътъ си, като гнѣздо на грѣцизма. При това, по примѣра на старитѣ изселени жители, новитѣ заселници, започвали да се занимаватъ сѣ сѣщитѣ търговски работи и продължавали стария начинъ на поминѣчната дейностъ.